

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā

Piens un piena produkti

2. - 3. septembrī 2014. Brisele

Izskatāmie jautājumi

1. Tirgus situācija un ražošanas prognozes;
2. Nozares atbalsta pasākumi.

Tirgus situācija

Vācija - kopš pagājušā gada novembra cenas pakāpeniski samazinās no 0,42 euro/kg uz 0,37 euro/kg š.g. augustā, prognozes septembrim 0,35 euro/kg, uz Ziemassvētkiem 0,32-0,30 euro/kg. Liels ražošanas apjoma kāpums pret pagājušo gadu +3%. Sakarā ar Krievijas embargo ir apstājies siera eksports uz Krieviju un attiecīgi piens tiek pārstrādāts pulveros, kuriem cer atrast noieta tirgus.

Beļģija - ražošanas apjomi pieauguši un pašreiz ir 4% virs kvotas. Cena 0,36 euro/kg, septembrī sagaidāms vēl mīnus 2 vai 3 euro centi. Krievijas ietekmi jūt tikai pastarpināti. Pašreiz vairāk ražo sviestu un piena pulveri. Norāda, ka pasaulē ir noieta tirgi, bet jārēķinās, ka katrā valstī ir savas prasības.

Ungārija - cena augustā 0,321 euro/kg, kas ir par 3% zemāk kā jūnijā. Krievija nav noieta pamattirgus.

Igaunija - ļoti atkarīgi no eksporta uz Krieviju, jo 20% no kopējā saražotā piena aizgāja uz Krieviju un 1/3 no saražotā piena realizēja Lietuvā. Augustā cenas ir nokritušas uz 0,21 euro/kg, cer, ka septembrī būs 0,25-0,26 euro/kg.

Lietuva - cenas no 0,30 euro/kg jūnijā ir nokritušas uz 0,2133 euro/kg. Tiek vestas sarunas arī ar valdību par situācijas risināšanu. Kavējas arī piena naudas samaksas termiņi.

Īrija - ražošanas apjomu pieaugums par 5,8% pret iepriekšējo gadu un 6,8% virs kvotas apjoma. Cenas kritums augustā par 4% no jūlija cenas 0,334 euro/kg. Piena ražošanas pamatsezona ir garām un tagad piena apjoms samazinās, bet tāpat rēķina, ka šogad valstiski soda naudas būs vislielākās.

Anglija - cenas no maija nedaudz samazinās, pašreiz 0,36 euro/kg, prognozes uz oktobri 0,32 euro/kg. Piena ražošanas pieaugums ir liels + 6 līdz 8%. Pamatā visu pienu patērē savā valstī, Krievijā pašreiz ir pazudušas pāris kravas ar produkciju.

Dānija - uz septembri piena cena prognozējas tikai 0,36 euro/kg salīdzinājumā ar 0,42 euro/kg šī gada aprīlī. Nav izslēgts arī cenas samazinājums uz 0,32-0,30 euro/kg. Ražošanas apjomi ir 2% virs kvotas apjoma. Pagājušajā gadā pieauga siera eksports uz Krieviju, tagad jāmeklē citi tirgi.

Zviedrija - cenu kritums salīdzinājumā ar aprīli ir 10% un pašreiz ir 0,355 euro/kg. Krievijā ietekmē netieši. Piena ražošana kopumā valstī palielinājusies par 1,5%.

Somija - situācija smaga un kritiska, sakarā ar Krievijas embargo, jo tas bija pamata eksporta tirgus. Piena ražošana pieaugusi par 3,4%. Cena kopš jūnijā bija 0,45 euro/kg, bet septembra pirmajā nedēļā *Valio* paziņoja par cenu samazinājumu 0,06 euro/kg. Kooperatīvi plāno amortizēt šo samazinājumu zemniekiem no uzkrājumiem par 2 centiem, līdz ar to reālais samazinājums septembrī zemniekiem būs 4 centi.

Polija - cenas samazinās vidēji par 15% un pašreiz ir 0,32 euro/kg, gatavojas turpmākiem samazinājumiem, kas varētu būt par 4-6 centiem/kg. Piena ražošanas apjomi šogad pieauguši par 7%. Kvotas tiks pārsniegtas un soda nauda būs jāmaksā.

Itālija - cenas ir samazinājušās līdz 0,32 no 0,34 euro/kg. Itālija ar pienu nodrošina savu valsti, bet pašreiz sāk ienākt piena produkti no citām valstīm, tāpēc cer uz sieru intervences pasākumiem. Kvotu nepārsniegs.

Spānija - cena vidēji 0,335 eiro/kg. Šogad iespējams būs pirmais gads, kad pārsniegs kvotu un būs jāmaksā soda nauda.

Austrija - cenas samazinās no 0,42 euro/kg aprīlī uz 0,39-0,38 euro/kg pašreiz. Piena ražošanas apjomi valstī palielinājušies par 5-6% pret iepriekšējo gadu.

Francija - piena ražošanas kāpums šogad ir 6,2%, bet kvotu nepārpildīs. Cenas vēl nav sākušas samazināties un pašreiz ir ~0,39 euro/kg.

Portugāle - līdz aprīlim cenas bija labas 0,38 euro/kg, bet pašreiz ir samazinājušās līdz 0,33 euro/kg. Ražošanas kāpums bija 2%, bet pie šādas cenas noteikti samazināsies arī piena apjoms. Mērķis ir noturēt pašreizējo cenu.

Atgādinājums un aicinājums no COPA-COGECA piena cenu un ražošanas izmaksu veidlapas aizpildīt atbildīgi un operatīvi, lai būtu pieejama aktuālākā informācija.

Par atbalsta pasākumiem

Tiekam informēti par to, ka intervences un privātās uzglabāšanas pasākumi tiek atvērti kā katru gadu, tikai periods tiek pagarināts līdz gada beigām. Praktiski visas valstis nav apmierinātas ar intervences cenu 0,22 euro/kg, kas ir neadekvāti zema un būtu jāpaaugstina. Dzirdīgas ausis šajā jautājumā vēl arvien nav!!! Privātās uzglabāšanas pasākums ģeogrāfiskās izcelsmes sieriem tiek paplašināts ar mīkstajiem sieriem un saldēto biezpienu, bet cik tas var būt efektīvi šajā situācijā, neviens nekomentē. Komentāri ir jāsniedz dalībvalstīm par to kas „nestrādā”. Mūsu Baltijas valstu pārstāvju aicinājumam paredzēt pasākumus, kas būtu tieši zemniekiem, piena ražotājiem pievienojas arī Somijas, Vācijas un Polijas pārstāvji, bet EK pārstāvji šo sarunu atstāj Lauksaimniecības ministru tikšanās sarunu dienas kārtībai. Priekšlikumam atcelt soda naudu iekasēšanu par pārsniegto kvotu, ko pirmā pasaka Polija, atbalstu arī es (Latvija) un Igaunijas pārstāvis, bet atbilde ir viennozīmīgi „nē”.

DG Agri pārstāvji aicina katrai valstij caurskatīt jaunus LAP un arī tajos paredzēt pasākumus, kas atbalstītu pienu ražojošās saimniecības. Tiek pieminēta „ienākumu stabilizācijas programma”, ko varēja dalībvalstis izvēlēties un iestrādāt savos LAP, bet tikai dažas to esot izdarījušas, kuras ir tās dalībvalstis netika nosauktas. Es personīgi nezinu, ko tas pasākums sevī ietver un kāpēc Latvija to nav izvēlējusies.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Nākošā Piena DG plānojas šī gada 18.-19. novembrī

Silvija Dreijere

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*